

Kultur- og likestillingsdepartementet

Oslo, 15. oktober 2025

Høringssvar – forslag til endringer i kompensasjonsordningen for vare- og tjenestemoms

Innledning og overordnede synspunkter

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) viser til utsendt høringsbrev med forslag til endringer i momskompensasjonsordningen, datert 1. juli 2025

NIF ser positivt på at Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) ønsker å forenkle dagens ordning, og vil understreke viktigheten av momskompensasjonen for idrettsorganisasjonen.

NIF er Norges største frivillige organisasjon og den største barne- og ungdomsorganisasjonen i landet. Gjennom 55 særforbund og nær 9000 idrettslag organiseres det ulike idrett over hele landet for alle aldersgrupper. I aldersgruppen 7 – 17 år er mer enn halvparten medlem av et idrettslag.

En full og regelstyrt momskompensasjonsordning har vært hele frivillighetens overordnede krav over mange år. Ved siste korsvei valgte regjeringen ikke å innfri sitt eget løfte i regjeringsplattformen om regelstyring av ordningen, blant annet ved å vise til at ordningen skulle ut på høring. Nå er denne høringen kommet, men hovedspørsmålet om regelstyring av finansieringen er ikke gjort gjenstand for tilbakemelding i høringen. Før vi går inn på tilbakemeldingene til det konkrete høringsnotatet ønsker NIF av den grunn å trekke fram behovet for en regelstyrt finansiering av ordningen. En full og regelstyrt ordning gir forutsigbarhet og trygghet for idretten og hele frivillig sektor og er svært viktig å få realisert.

Dette er en ordning som tilbakebetaler/kompenserer deler av allerede innbetalt moms for hele frivillig sektor. En økning i summen til kompensasjon er derfor kun et uttrykk for økt aktivitet i sektoren, en økning som kommer både lokalsamfunn og storsamfunn til gode og som derfor naturligvis bør kompenseres.

I motsetning til næringsliv og offentlig sektor som av ulike grunner enten får tilbakebetalt eller ikke betaler moms, betaler i dag frivillig sektor moms. Der næringslivet får tilbake momsen på innkjøp av «snøscooter» til løypekjøring for hotellgjester, og kommunene ikke betaler moms når de kjøper sin, må skiklubben betale moms om de trenger en scooter til å

kjøre løyper, en kostnad de ikke kan være sikre på blir kompensert fullt ut. Det er skatt på idrettens dugnad!

Et tredje argument er at så vel regjeringen i sin tiltredelseserklæring som alle de andre politiske partiene på en eller annen måte, har signalisert at de er for en full og regelstyrt momskompensasjonsordning. Det betyr stor og bred politisk enighet om den aller viktigste støtten til idrett og resten av frivillig sektor.

Moms på frivillig virksomhet er skatt på idrettens dugnad. Det er urimelig i et momsperspektiv at både næringsliv og offentlig virksomhet «slipper» moms på varer og tjenester, mens frivillig sektor verken er sikret full kompensasjon eller forutsigbarhet på sine momskostnader. En økning i provenyeffekten er kun en konsekvens av mer frivillig virksomhet og en konsekvens av at frivilligheten har betalt inn mer i merverdiavgift for kjøp av varer og tjenester. Det burde være en gledelig nyhet for et samfunn som i stadig større grad blir avhengig av at frivillige organisasjoner er en viktig del av sine lokalsamfunn og for storsamfunnet.

I tillegg er full og regelstyrt merverdiavgiftkompensasjon et løfte fra regjeringsplattformen, som det burde være en forutsetning at regjeringen søkte å oppfylle.

NIF sentralt har på vegne av hele idretten gjennomgått notatet «punkt for punkt». Nedenfor følger våre tilbakemeldinger på de enkelte punktene i høringen.

Heving av terskel for fradrag i forenklet søknadsmodell (punkt 3.2.1)

Departementets forslag:

Departementet foreslår å heve grensen for når organisasjoner skal gjøre fradrag for kostnader fra 5 mill. kroner til 7 mill. kroner i forenklet søknadsmodell.

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter. Det er positivt at endringene vil føre til en reduksjon av den administrative byrden for søkerne, og at søkergruppen som får en beregnet andel på 8% vil øke.

Idretten er også positive til at utleie gjøres om til fradragspost i stedet for avgrensning.

Heving av terskel for krav til revisor (punkt 3.2.2)

Departementets forslag:

Departementet foreslår å heve terskelen knyttet til når søkere skal ha reviderte regnskap, fra 5 til 7 millioner to år på rad. Tilsvarende stilles det krav om at søkerorganisasjonene skal innhente revisorrapport som følger søknaden.

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter, og som også nylig er behandlet, vedtatt og forankret i idrettsorganisasjonen

Hente årsregnskap fra Regnskapsregisteret (punkt 3.2.5)

Departementets forslag:

Departementet foreslår at Lotteri- og stiftelsestilsynet skal kunne hente godkjent årsregnskap direkte fra Regnskapsregisteret for organisasjonene som allerede har levert årsregnskapet sitt til registeret.

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter.

Direkte utbetaling til underledd (punkt 3.2.6)

Departementets forslag:

Departementet foreslår at Lotteri- og stiftelsestilsynet kan utbetale direkte til underledd dersom det aktuelle sentralleddet ønsker det.

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter.

Presisering av vilkår om frivillig innsats (punkt 4)

Departementets forslag:

Departementet søker å klargjøre i ny forskrift at det er den samlede frivillige innsatsen til organisasjonen som har søkt om kompensasjon som skal legges til grunn i vurderingen av om vilkåret om frivillig innsats er oppfylt. Ordlyden endres fra at organisasjonene skal dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av «virksomheten det søkes om kompensasjon for» til at innsatsen er viktig del av «organisasjonens virksomhet». Departementet skriver at endringen kun er en presisering og en videreføring av dagens forvaltningspraksis.

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter så lenge det er en videreføring av dagens praksis.

Norges idrettsforbund avgir hvert år en egenerklæring på frivillig innsats for alle organisasjonsledd (med unntak av AS'ene som leverer egne erklæringer).

Erklæringen om frivillig innsats for norsk idrett dokumenteres ut i fra offentlig statistikk (statistikk hentet fra SSB).

Regionalledd og sentralledd – frivillig innsats (punkt 4.2.3)

Departementets forslag:

Departementet foreslår en likebehandling av regionalledd og sentralledd når det gjelder vurdering av vilkår om frivillig innsats.

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter, og som harmonerer med idrettens administrative oppbygning.

Avgrensning mot offentlig virksomhet (punkt 5)

Departementets forslag:

I høringsnotatets aller siste avsnitt under punkt 5 så presiseres det:

«Intensjonen med avgrensningene mot offentlig virksomhet i merverdiavgiftskompensasjonsordningen er ikke å begrense frivillige organisasjoners mulighet til at de på selvstendig grunnlag skal kunne utvikle tjenester og tilbud til befolkningen som kan være et supplement til det offentlige tilbudet. Tilfeller der den frivillige virksomheten står i sentrum og oppgavene løses med frivillig innsats faller klart innenfor ordningens formål».

Idrettens tilbakemelding:

Basert på denne presiseringen så støtter idretten forslagene i notatet som går på offentlig virksomhet.

Presisering vedrørende aksjeselskap (punkt 6.2.1)

Departementets forslag:

Det foreslås en presisering av forskriftens ordlyd for å tydeliggjøre at aksjeselskap skal inngå som et underledd i eiers søknad.

Idrettens tilbakemelding:

Denne kommentaren oppleves uklar og ikke i tråd med gjeldende praksis. NIF inkluderer aktuelle AS som underledd i samlesøknad, på lik linje med alle andre underledd. Vi mener dette er en god praksis, spesielt med tanke på at aktuelle AS kan ha flere eiere.

Sentralleddets forvaltningsmyndighet i forbindelse med kontroll (punkt 6.2.3)

Departementets forslag:

Departementet skriver i høringsnotatet at «Dersom sentralleddet har bedt om ytterligere dokumentasjon og forklaringer fra underledd som er nødvendig for å avgjøre om disse oppfyller vilkårene etter forskriften, men ikke har mottatt dette innen sentralleddets interne

frist for å kunne ferdigstille søknaden, kan sentralleddet unnlate å ta med underleddet i søknaden, jf. forslag til § 10 fjerde ledd i ny forskrift.»

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter.

Krav til oppbevaring av dokumentasjon (punkt 6.2.6)

Departementets forslag:

Departementet skriver i høringsnotatet at «Organisasjoner har etter dagens forskrift § 14 krav om å oppbevare dokumentasjon. Sentralledd, regionalledd og enkeltstående søkere skal oppbevare dokumentasjonen i tre år. Kravet til oppbevaring av dokumentasjon for lokalledd er satt til ett år. Krav til aksjeselskap er ikke regulert», og foreslår i tillegg «et likelydende krav på tre års oppbevaringstid for alle mottakere i ordningen»

Idrettens tilbakemelding:

Dette er et forslag som idretten støtter.

Dokumentert modell (punkt 6.3.1)

Departementets forslag:

Departementet foreslår at et krav til dokumentert modell ikke innføres nå, men utredes nærmere for eventuelt senere vurdering. Departementet legger vekt på at ordningen skal være enkel og ubyråkratisk og et krav til dokumentert modell vil medføre økt byråkrati for de berørte organisasjonene.

Idrettens tilbakemelding:

Idretten har i utgangspunktet ingen motforestillinger mot dokumentert modell, forutsatt at det er valgfritt om man vil søke om momskompensasjon i forenklet eller dokumentert modell. NIF som sentralledd søker på vegene av sine underledd. Antall underliggende ledd som har vært inkludert i søknaden er ca 6. 500. Det vil være enorm administrativ jobb for sentralleddet hvis alle søkerne skal søke etter dokumentert modell.

NIF har erfart at enkelte organisasjonsledd i idretten har en kostnadsstruktur som avviker vesentlig fra de fleste andre søkerne. Disse organisasjonsleddene får ikke kompensert merkostnadene sine i den forenklede modellen. Disse organisasjonsleddene bør få muligheten til å sende en egen søknad i den dokumentert modellen direkte til Lottstift.

Øvrige forslag

Idretten har ingen kommentar til øvrige forslag

Avslutning

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til momskompensasjonens forskrift og stiller gjerne på møte med departementet for å utdype idrettens innspill.